

рівня державного боргу до 82% ВВП у 2028 році і до 65% ВВП у 2033 році. [4]

У першому кварталі 2024 року дефіцит бюджету склав 167 млрд грн (10,7% ВВП), що менше, ніж річні показники за 2022-2023 рр. У цей же час здійснювалася стимулююча фіскальна політика, яка сприяла підтримці споживчого та інвестиційного попиту в країні та сприяла зростанню ВВП. Однак з поточного року її м'який вплив зменшуватиметься, оскільки МВФ вимагає впровадження політики бюджетної консолідації з метою покращення первинного балансу загального уряду на 7,6% ВВП у 2024 році та на 5,4% ВВП у 2025 році. Крім того рівень необоронного первинного дефіциту повинен становити -5% ВВП. [2]

Для відновлення боргової стійкості та фінансової безпеки України вирішальною є необхідність проведення реструктуризації зовнішнього державного боргу на суттєво пільгових умовах як у 2024, так і в наступних роках, а також значно збільшити частку грантів та фінансової допомоги у структурі зовнішнього офіційного фінансування.

Забезпечення фінансової безпеки в умовах війни - це складний і багатогранний процес, який вимагає від держав збільшення обсягів оборонного замовлення, фінансування створення нових потужностей ОПК, стимулювання державних та приватних інвестицій в оборонній галузі, проведення ефективної боргової політики, вживання заходів фіскальної політики для вирівнювання бюджетних дисбалансів, стратегічного планування та міжнародного співробітництва.

Список використаних джерел:

1. Міністерство фінансів України. (2024). Державний бюджет України. Відтворено з <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/>
2. Богдан Т. (2023, Травень 9). Реструктуризація зовнішнього державного боргу: необхідні параметри та наслідки. Відтворено з https://lb.ua/economics/2023/05/09/554363_restrukturizatsiya_zovnishnogo.html
3. Міністерство фінансів України. (2024). Боргова статистика. Відтворено з URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/borgova-politika>
4. Ukraine. (2024) IMF Country Report No. 24/78 March 2024. Washington, DC: IMF.

Мацука В.М.

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту та фінансів,
Маріупольський державний університет,
Київ, Україна
ORCID 0000-0002-0953-8769
email: v.matsuka@mu.edu.ua

ІНВЕСТУВАННЯ У СТАЛИЙ РОЗВИТОК

Пріоритет економічного розвитку за рахунок вирішення соціальних та екологічних проблем є фундаментальним недоліком теорії та практики моделей розвитку в сучасному світі. У зв'язку з цим країни світу активно вивчають нові шляхи. Останніми роками міжнародне співтовариство запропонувало концепцію розвитку XXI століття, засновану на моделі сталого розвитку. Це відображено у важливих документах конференцій ООН і має підтримку всіх країн у майбутньому. Слід виділити цілі сталого розвитку ООН вирішення проблеми зміни клімату та трансформації сталого розвитку на основі формування зеленої економіки тощо [3].

Інвестиції є важливим інструментом підтримки переходу до сталого розвитку та сприяють досягненню його цілей і завдань. З урахуванням нефінансових факторів поступово з'являються нові види інвестицій [2]. Найбільш зрілі інвестиції, які найближче сприяють сталому розвитку, є стійкими та відповідальними інвестиціями.

Термін «відповідальне інвестування» тісно пов'язаний із принципами відповідального інвестування (PRI), добровільною ініціативою, визнаною Глобальним договором ООН.

Відповідальне інвестування – це метод прийняття інвестиційних рішень, який враховує екологічні, соціальні та корпоративні фактори (ESG), а також довгострокову стабільність і сталість ринку [2].

Стале інвестування – це інвестиційний підхід, який враховує екологічні, соціальні та управлінські фактори (фактори ESG) під час прийняття інвестиційних рішень [3].

З наведених вище визначень можна зробити висновок, що визначення сталого інвестування та відповідального інвестування схожі. Далі ці терміни будуть використовуватися як синоніми.

Відмінною рисою сталого та відповідального інвестування є зосередженість на фінансових показниках з урахуванням нефінансових ризиків з метою мінімізації фінансових втрат при виникненні нефінансових ризиків. Врахування екологічних, соціальних і бізнес-факторів може підвищити фінансову ефективність проекту в довгостроковій перспективі.

У цих видах інвестицій домінує довгостроковий горизонт планування.

Відповідальне (стійке) інвестування транснаціональних корпорацій дає численні переваги та переваги, зокрема:

- Приносить довгострокові економічні вигоди;
- Підвищує конкурентоспроможність продукції;
- Поліпшує репутацію та імідж компанії;
- Більша лояльність стейкхолдерів, співробітників компанії та акціонерів;
- Відкритий доступ до міжнародних ринків капіталу (більшість фінансових

установ враховують екологічні та соціальні ризики при фінансуванні прийняття рішень, а не надають кошти для соціально та екологічно нестійких проєктів).

Однак перша перевага відповідального (сталого) інвестування є суперечливою: часто підкреслюється, що немає емпіричних даних, які демонструють чітку фінансову залежність корпоративних фінансових компонентів при розгляді факторів ESG.

Акцент робиться на тому, що ці компанії з більшою ймовірністю досягнуть кращих фінансових результатів, оскільки вони, як правило, мають кращі управлінські якості та ефективніше управління ризиками.

Міжнародні ініціативи, які просувають сектор сталого розвитку, різноманітні, одні стосуються деяких ризиків, пов'язаних зі сталим (відповідальним) інвестуванням, інші стосуються соціальних, екологічних і корпоративних ризиків у цілому (ESG), а більшість ініціатив спрямовані на автономну статтю. Серед найбільших ініціатив – Глобальний договір ООН, який включає близько 13 000 учасників з усього світу.

В даний час стрімко розвиваються підходи до відповідального (стійкого) інвестування. Згідно зі статистичними даними Global Sustainable Investment Alliance, методи негативного відбору/виключення є найбільш широко використовуваними, методи, що інтегрують фактори ESG, знаходяться на другому місці, а корпоративна участь і поведінка акціонерів знаходяться на третьому місці.

Цифрові інструменти та технології знаходяться в центрі інвестицій, починаючи зі штучного інтелекту [3].

Штучний інтелект як рушій інновацій. Оскільки бізнес-лідери все більше визнають силу штучного інтелекту та генеративного штучного інтелекту для стимулювання інновацій і зростання доходів, 88% планують зосередитися на цій технології.

Штучний інтелект відіграватиме більшу роль у прийнятті важливих рішень [4, с.33]. Лідери бізнесу прогнозують, що протягом п'яти років штучний інтелект керуватиме критично важливими рішеннями. Сектор медико-біологічних наук виявляється в авангарді, і очікується, що майже половина критично важливих рішень буде прийматися на основі штучного інтелекту протягом 5 років. Однак більшість бізнес-лідерів у різних галузях також підкреслили, що у світі, який керує штучним інтелектом, людське судження відіграє більш важливу роль, ніж будь-коли.

Кібербезпека залишається критичною: 61% бізнес-лідерів зараз вважають, що загрози кібербезпеці становлять найбільший ризик для зростання бізнесу, порівняно з 39% у 2023

році.

У міру того, як економічне обґрунтування сталого розвитку стає зрозумілішим, більшість організацій тепер планують збільшити інвестиції.

Зміна клімату є загрозою існуванню: Майже половина лідерів світового бізнесу очікує, що зміна клімату стане найбільшою причиною збоїв у роботі в наступному десятилітті. Зважаючи на це, бізнес-лідери кажуть, що відсутність стійких практик і процесів створює довгострокові ризики існування для їхніх організацій [1].

Стимули прискорюють інвестиції: 57% бізнес-лідерів кажуть, що планують збільшити інвестиції в чисті технології США протягом наступних 2-3 років завдяки закону про зниження інфляції (IRA). Така ж частка очікує збільшення інвестицій у чисті технології ЄС як прямий результат промислових планів Зеленої угоди.

За даними Глобальної асоціації сталого інвестування (GSIA), у 2022 році обсяг сталого інвестування впав на 12% до 1,3 трильйона доларів. Зниження в основному пов'язане зі скороченням фінансових потоків і транзакцій у розвинених країнах. Фактичні інвестиційні тенденції більш позитивні, зі збільшенням кількості нещодавно оголошених інвестиційних проєктів у більшості регіонів і секторів. Прямі іноземні інвестиції в країни, що розвиваються, дещо зросли, хоча зростання було зосереджено на кількох великих ринках, що розвиваються. Інвестиційні потоки до багатьох менших країн, що розвиваються, зупинилися, а потоки прямих іноземних інвестицій до найменш розвинених країн (НРК) також скоротилися.

Виклики, з якими ми зіткнемося у майбутньому, такі як геополітична нестабільність, інфляція та наслідки зміни клімату, можуть бути відкладені, але ми все ще можемо рухатися до стійкості. У той же час існує нагальна потреба зосередитися на найважливішому. Ми маємо багато зробити цього року та в наступні роки. З наближенням 2025 року існує величезний позитивний імпульс для глобального сталого розвитку, і його розвиток і підтримка залежить від усіх нас.

Важливо, щоб міжнародні ініціативи використовували свій значний вплив для підтримки інклюзивного зростання та можливостей.

Інвестиції в сталий і справедливий розвиток є ознакою чесності та належної ділової практики. Бізнес-лідери можуть зробити величезний внесок у розбудову майбутнього миру, стабільності та процвітання на здоровій планеті.

Список використаних джерел:

1. IMF BLOG (2024). Global Economy Remains Resilient Despite Uneven Growth, Challenges Ahead. URL: <https://www.imf.org/en/Blogs/Articles/2024/04/16/global-economy-remains-resilient-despite-uneven-growth-challenges-ahead>
2. UNCTAD (2023). WORLD INVESTMENT REPORT. URL: <https://unctad.org/publication/world-investment-report-2023>
3. United Nations (2019). Progress toward sustainable development is seriously off-track. URL: <https://www.un.org/sg/en/content/sg/articles/2019-11-04/progress-toward-sustainable-development-seriously-track>
4. Мацука, В.М. (2024). Сучасні напрями розвитку політики штучного інтелекту ЄС. Стратегії та політики ЄС: інституційна структура та механізми реалізації: матеріали І науково-практичної конференції (21-22 березня 2024 року) (С.32-35). Кривий Ріг: Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського.